

Горският инспектор от РДГ – Берковица, Красимир Кайряков:

„За да работиш тази професия, трябва да си ѝ отгаден“

Работният ден на Красимир Кайряков – горски инспектор в Регионалната дирекция по горите – Берковица, започва с набелязани задачи по контролната дейност в горските територии. Заедно с колегата му Илиян Илиев потеглят на път със служебния автомобил по проверки, като обсъждат случаи на заловени от тях нарушители.

Двамата са мобилен екип от 5 години. Разпределени са да охраняват горските територии, попадащи в общините Мездра и Роман и прилежащите им села, но заради малкия брой на горските инспектори, отговарящи за Врачанската и Белослатинската общини, маршрутите на екипа е съсредоточен в тези два района. Те са определени като проблемни заради дръзките и масови нарушения в горите. Целта на ръководството е контролът там да бъде засилен – затова трудният участък е даден на едни от най-добрите в дейността.

– Постигнали сме спад на нарушенията. Това е видно от резултатите – броя на хванатите нарушители и издадените актове. През ноември, декември и до днес – 19 януари, сме написали 100 акта. Само за ден наскоро връчихме 7 – казва Красимир Кайряков, който два пъти – в пандемичната 2020 г. и през 2022 г. по време на Седмичата на гората, е удостоен с плакет на ИАГ и грамота „Служител по контрола върху дейностите по опазване на горските територии“, като и през двете години е класиран в категорията на първо място. Сред отличията си оттогава пази Грамота от министъра на земеделието, храните и горите в знак на признание за големия му принос към устойчивото стопанисване, ползване и опазване на българските гори (за 2019 г.) и „Почетен знак“ на Съюза на лесовъдите в България (за 2021 г.).

Горските инспектори Красимир Кайряков (вляво) и Илиян Илиев

През последните 7 години по време на празничната седмица горски инспектори на Дирекцията са отличавани с награда за постиженията си в професията почти всяка година – Иво Иванов (2015 г.), Страхил Михайлов (2016 г.), Мартин Иванов (2016 и 2017 г.). През 2018 г. на Илиян Илиев е връчено отличие за проявен професионализъм при опазването на горските територии, както и на Георги Петров.

Двамата колеги споделят, че наградите им дават огромен стимул за работа. Единодушни са, че отличията са за цялата Регионална дирекция и зад тях стои усърдната работа на всички колеги, а Красимир допълва: „От изключителна важност е личността на ръководителя. Ако не е директорът на РДГ – Берковица, инж. Сашко Каменов, успеваемостта на Дирекцията и сплотеността на екипа нямаше да е същата“.

ПРОФЕСИЯТА ГОРСКИ ИНСПЕКТОР

Екипът се е насочил към сечище в частна гора край с. Мраморен, където ще извърши проверка. По пътя заговаряме за избора на човек да се отдаде на една толкова трудна и опасна професия – на горския ин-

спектор, както и за изтощителния му делник, в който всеки ден изминава по неравните пътища стотици километри.

Красимир споделя, че всичките му приятели, с които е израснал, днес работят в РДГ – Бургас. Те са и причината да завърши паралелката по горско стопанство в Професионална гимназия по дървообработване „Георги Кондолов“ в морския град.

– Сега живея във Враца със семейството ми – разказва Красимир, – но също като тях съм родом от Карнобат. Те бяха по-големи от мен и когато се връщаха в града, ми даваха фланелка с надпис „Горска стража“ и по цял ден – с тях, по проверки. Баща ми пък дълги години е работил като булдозерист в Горското стопанство в Садово.

Колегата му Илиян Илиев живее в Мездра, завършил е Лесотехническата професионална гимназия в Берковица, и оттогава – 11 години, е в РДГ – Берковица.

– Всичко, което съм научил за професията за последните 5 години, е благодарение на него – разказва Красимир, като поглежда към Илиян. Вече се разбираме само с поглед, а за толкова години една лоша дума не сме си казали. Цял ден сме на

терен. Ежедневието при нас е много динамично. Работата е специфична – трябва да я търсиш, само тогава ще имаш успех. Ако не общуваме с хората, а просто обикаляме района, няма да свършим нищо.

От двамата инспектори разбираме, че в района всички ги познават. Благодарение на всекидневните си контакти с хората в многобройните малки населени места са си изградил мрежа от информатори, агенти, за която казват: „Без тези хора няма как да знаем какво се случва в 40 села и да постигнем успех в залавянето на нарушители. Търсени сме по всяко време, дори през нощта, защото масово нарушенията в горите се извършват в тъмната част на денонощието. Готови сме да се отзовем на сигнал от някой от доверените ни хора и да тръгнем на проверка веднага, често и с личните си автомобили“.

Много ясно, че и служебните им телефони никога не се изключват. Че могат да не се прибират с дни, че дремват в колата, докато издебват нарушители, защото знаят, че „не ги ли изненадаш – няма хващане“. Веднъж в една такава акция в м. Мара Врачанка посред нощ влизат

в гората 10 коли, като инспекторите задържат 8 от тях. Само двамата. Зам.-директорът на РДГ – Берковица, инж. Иван Николов също понякога звъни извънредно с важна информация по някой случай. Получават сигнали и от мобилното приложение „Защити гората“.

Двамата инспектори работят по изготвен график в кои населени места да патрулират. Обаче отговорникът на екипа – Илиян, има право да го промени, ако прецени, че ще бъдат по-полезни другаде. Хората, които инспекторите търсят, действат по своя престъпен график и не в стандартното работно време.

Пристигахме на сечището, но точно днес там не се работи. Инспекторите ни обясняват, че за да извършат проверката, е необходимо да присъства отговорникът по дърводобив на обекта, който да разполага с нужната документация.

В светлата част на деня извършват много съвместни проверки с полицейски патрули по домовете на хора, за които е получена информация, че са закупили и съхраняват незаконна дървесина, като през годините се наблюдава съществено нарастване на сигналите от заинтересовани граждани. На връщане от дърводобивния обект те получават от полицейски патрул точно такъв сигнал. Село Голямо Пещене е новото ни направление, а докато пътуваме, горските инспектори разкриват част от похватите, с които се противопоставят на действията на нарушителите.

– Хващаме ги, докато извършват незаконна сеч и през светлата част на деня – нарушителите са едни и същи. Ние ги познаваме и те ни познават, затова се пазят от нас. Имат си хора, които им помагат, като наблюдават дали ще дойдем със служебната кола. За да ги изненадаме, ние отиваме с личните си автомобили. Паркираме далеч и ходим пеша до мястото, на което се извършва сечта.

Красимир разказва, че обикновено цената, на която продават дърва браконьерите, е около 1/3 от цената на Държавното горско сто-

РДГ – Берковица, в числа и факти

Територията на Регионалната дирекция по горите – Берковица, съвпада с границите на областите Монтана, Враца и Видин, като обхваща 11 държавни горски стопанства, поделения на СЗДП – Враца, и Учебно – опитното горско стопанство „Петрохан“ – с. Бързия.

Общата площ на горските територии и земеделските територии с характеристика на гора в района на дейност на РДГ – Берковица, е 255 774 ха, в това число залесена площ – 240 794 ха. Държавните горски територии са с площ 133 292 ха, от които 124 244 ха – горски територии, управлявани от държавните горски стопанства по чл. 163 от Закона за горите, 2844 ха – горски територии, стопанисвани от МОСВ, 6204 ха – горски територии, предоставени за управление на УОГС „Петрохан“ – с. Бързия.

Недържавните горски територии са на площ 106 150 ха, от които общински горски територии – 24 339 ха, собственост на частни физически лица – 72 873 ха, собственост на частни юридически лица – 8106 ха, собственост на религиозни общности – 832 хектара. Земеделските територии, придобили характеристиката на гора по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите, са на площ от 16 332 хектара.

В региона прекия контрол и опазване в горските територии, от които недържавните гори са разпределени в приблизително 127 000 имота, като от тях преобладават имотите с площ до 2 ха, както и в регистрираните 262 обекта по чл. 206 от ЗГ, се осъществява от трима главни горски инспектори, в изнесените структури на РДГ – Берковица, със седалища в градовете Берковица, Видин, Лом, Чупрене и Мездра, десет гл. специалисти – горски инспектори, трима старши специалисти – горски инспектори и четирима специалисти – горски инспектори, работещи в 8 екипа.

Дърветата са отбелязани като незаконно отсечени чрез поставяне на КГМ с червена боя

панство. В района нарушенията масово се извършват с леки автомобили, мини ванове и бусове, крадците рядко вече разчитат на коне и каруци. Инспекторите са единодушни, че изпуснат ли ги от гората, много често всичко свършва с неуспех.

– Излизат на пътя, летят с автомобила със 160 км в час, с фалшиви номера, без книжки! Намират си коли за по 200 – 300 лв. – бракувани, без седалки, с боядисани стъкла. Когато им конфискуваме колата с натоварената дървесина, си купуват нова. Взимаме им резачките, превозните средства, защото не им ли вземем нищо, все едно нищо не сме им направили. Въпреки че за системния нарушител, хващан няколко пъти, глобата е още по-висока, написаният акт е смачкан, хвърлен, а той продължава напред.

Базата на ДГС – Враца, за съхраняване на конфискувани моторни превозни средства и вещи е пълна и в момента се разширява, като до голяма степен за това са „виновни“ техните успешни акции.

ОПАСНОСТТА

Двамата инспектори са оборудвани със служебно оръжие – пистолет и пушка – тип помпа, заредена със стоп патрони. Илиян с усмивка разказва, че не стрелят по хората, но когато жителите на населените места видят пушката, се отнасят с респект. И подчертава, че набезите в горите се извършват с чувство за безнаказаност – те често са единственото препитание на нарушителите, печалбите от незаконната дейност са големи, а кражбите от горите са зачестили много през последната година заради скока в цените на дървата за огрев.

Опасността за инспекторите е реална в момента на залавянето на нарушителя. Той е афектиран, държи се предизвикателно, става агресивен – случвало се е при проверка колата му да тръгне рязко с риск да прегазни някого от проверяващите. Често на терен им е оказван и натиск – преди време при задържането на камион с крадена дървесина, нарушителите

Намерената дървесина е без контролна горска марка

настоявали да разтоварят дървата и камионът да не бъде конфискуван. В такива ситуации единствено респектът от горските инспектори, които нямат правата на полицаите, може да удържи ситуацията, докато пристигне патрулът.

ПРОВЕРКИТЕ

Когато пристигаме на мястото, отдалеч разпознаваме униформените полицаи до служебния им автомобил, които чакат служителите на адреса. Горските инспектори проверяват нарязаните около 2 м³ дърва, съхранявани в тухлена постройка – на тях липсва контролна горска марка. В къщата живее жена, която не може да покаже документ за тях. Тя разказва, че съпругът ѝ е купил докараните с каруца дърва за 70 лева. Служителите по контрола ѝ съставят акт за съхраняване на дърва без контролна горска марка и без превозен билет. Сумата по акта ще бъде определена от РДГ – Враца, по цени на Държавното горско стопанство в града. Крадената дървесина остава в дома на отговорно пазене, докато собственикът на къщата не

плати сумата по акта – едва тогава дървата ще станат негова собственост. С глобата стойността на дървесината се получава по-висока от цената на тази в Държавното горско стопанство. В случай, че не бъде заплатена, ще бъде издаден констатиращ протокол, акт и разписка.

Отправяйки се към следващата проверка, Красимир казва, му е много болно, когато завари незаконни дърва за огрев в дома на възрастни хора. Опитът му показва, че, подлъгани от ниската цена, хората плащат скъпо за грешката си да купуват от престъпници, защото освен високата глоба, която ще трябва да платят, те често са излъгани за количеството на дървата. Показва ни рулетка, пазена като сувенир, която започва от 10-ия сантиметър: „Взел съм я от нарушител. Никой не гледа откъде започва рулетката, всеки гледа къде свършва!“

Следващият обект, на който пристигаме, е сечище в частна гора в с. Краводер, която се стопанисва от частен лесовъд. Гората е от чер, а сечта е възобновителна.

На мястото са група работници

Проверката завършва с попълване на данни

и отговорникът – изпълнител на дърводобива. Горските инспектори разглеждат границата на имота, както и нужните за сечта документи. Проверката показва, че са отсечени маркирани дървета. До момента работниците са извозили 2 камиона с 14 м³ дървесина от общо 28 м³ по документ.

Красимир споделя, че познава изпълнителя, защото често го посещават за проверка – наскоро е глобяван за отсичане на немаркирани големи дървета, но явно сега работи по правилата. Инспекторът продължава с попълването на чек листовете, в които отбелязва какво са констатирани с колегата му. След края на проверката единствената забележка към ръководителя и работниците е да съберат отпадъците, оставени от тях на сечището.

След като напускаме, инспекторите ни запознават с по-нататъшните си действия – планирали са проверка на горски масив между селата Безденица и Долно Церовете, община Монтана. Разказват, че там редовно се сече незаконно дървесина, затова често наблюдават мястото.

Колата е паркирана, а ние продължаваме пеша. На път за мястото, Илиян споделя, че пешеходният обход е един от най-сполучливите методи за залавяне на нарушители: „Така ги изненадваме – никой не очаква да ни срещне без джип“. Инспекторите стъпват бързо и ловко, а ние ги следваме плътно и пазим тишина. Използваме животински пътеки и пресичаме две реки, като минаваме по поставени над коритата дървета. Следи от браконьерски сечи срещнахме доста – някои от тях стари, други по-пресни. След

час път стигаме до място, от където са отсечени церови дървета, които инспекторът веднага разпознава: „Ето – оттук са дървата, които залових преди 5 дена в една каруца – същият диаметър и дървесен вид“. Продължаваме напред, макар че не се виждат оставени наскоро следи от превозни средства. Това, което виждаме в един момент обаче, ни оставя без думи. Стари церови дървета на повече от 100 години, повалени на земята, само за да бъдат взети тънките и лесни за товарене клонове. Големите стволоче лежат на земята – най-ценната част на дървото е оставена да изгние. Насочваме се към следващия масив през прясно изорана нива, прикривайки се тук-там зад храсти, но звук от моторен трион така и не чуваме. Явно нарушителите, заловени от Илиян, са спрели да идват на това място. Това обаче не отчайва служителите на закона. На път за Враца Красимир вече прави планове как да хване друг, набелязан от екипа, нарушител.

– Има един човек с каруца, който все се движи с крачка пред нас. Като отидем на мястото – все е излязъл. Много гора е изсякъл. Затова ще отида в неделя в 6 ч. сутринта да го чакам на мястото, където реже. Нарушителите са по-спокойни в неделя и си мислят, че никой от нас няма да работи. По график имаме два почивни дена, но не значи, че не ходим на проверки. Дори когато излизам на лов и чуя резачка, веднага отивам да проверя. Ще го хванем. Ще задържим и коня, и каруцата. В базата

За разлика от нас нарушителите преминават реката с каруци по-надолу, където има укрепен участък

Ръката на нарушителя в горите сее опустошение

на ДГС – Враца, колегите си имат конюшня.

Макар, че по график делят смяната и с други колеги, двамата казват, че не са се разделяли. Сякаш са двете страни на един и същ медал, символизиращ успеха на горския инспектор, отдаден на професията, призван да залавя тези, които не се съобразяват със закона, и да пази горите от набези. Избрали са на шега единият да е добрият, а другият – лошият, когато нагазят в пространството на нарушителите. А най-ефективните им оръжия са инициативност, воля, мъжество.

Женя СТОИЛОВА
Снимки Павел ПАВЛОВ